

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Fiatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara , 10 Kânunsani , 1929

Sayı: 111

MEMLEKET EN SEVGİLİ BİR EVLADINI KAYBETTİ

— Aziz Necati, göz yaşları arasında toprağa bırakıldı —

Saat dokuz, şehirde tek otomobil yok, hepsi tutulmuş. Aziz ölünün en yeni resmini ve bu resim srhibi hakkında en elim haberi siyah bir çerçeve içinde neşreden «Hakimiyet» ler daha erkenden tükenmiş, müvezzillerin elinde kalmamıştı.

Saat ona doğru Numune Hastanesine giden yol kalın ve siyah bir zenciri andıran otomobillerle dolmuştu, yolun iki tarafını tutan silâhları başaşağı bir tabur asker birkaç dakika sonra oradan geçirilecek olan büyük ölüye son ihtiramı yapmağa hazır duruyorlardı. Hastanenin bahçesinde başlarında silindirler, üzerlerinde simsiyah paltoları ile müteellim yüzlü bir kalabalık... Aralarında Büyük Meclisin Büyük Reisi, Necati'nin kıymetli ve kudretli bir rüknü bulunduğu kabinenin muhterem şefi, ve ordunun en büyük askeri Fevzi Pş. Riyaseti Cümhur umumî kâtibi Tefvîk B. Meclis âzaları, sefirler, Maarif ve devair erkânı, onu sevenler ve onun sevdikleri: Muallim ve talebeler....

On buçuğa doğru bütün bu kalabalığın arasında bir hareket görüyor. Sade, fakat manalı rengele bir Türk bayrağına sarılmış tabut, eller üzerinde ve havada bu kalabalığın arasında ilerlemeğe başlıyor....

Tabutu takip eden kabilelerin en önünde Kâzım pş. yüzünde iztirbi ve elemin bariz hatları, yanında aziz ölünün şefi İsmet

pş. gözleri nemli, acı dolu çehresi ile, daha sonra Büyük Reisi merasimde temsil eden Riyaseticümhur kâtibi umumisi Tefvîk B...

Alay ileriliyor. Teşrifat rüesası intizamı muhafazaya nazaret ediyorlardı, programı harfi harfine tatbık arzusu ile. Fakat kederle sevgi yanyana gelir de ortada program kalır mı hiç? Halk hükûmetinin halkçı Necati' si için ihtiram vazifesinde halk hiç geri kalır mı?

Necati' yi Yenişehir köprüsünün önünde çelenklerle süslü otomobile koydular ve otomobille takip ettiler.

Cebecide, Yeni Musiki Muallim mektebi de banisini son defa selâmladı... Şundan dört beş ay evel ilk temel taşı koyan Maarif Vekili, eserinin küşat resmini yapamadan uzaklaşıyordu.

Mezarın yanında, tabut musalla taşında; İsmet paşa arkadaşlarının yanından ayrılp bir kaç adım ilerliyor, cebinden çıkardığı not kâğıdına bakarak ateşin hitabesini söylüyor. Başvekilin sesinde sadece kederin ve azmin hakim dalgalarına tesadüf oluyordu.

Bu ne garp cephesi kumandanının gür sesi, ne de Mudanya ve Lozan kahramanının magrur haykırışı idi. Necati'yi anlatıyordu, sade, tath lisanı ile kahraman Türk çocuğunu anlatıyordu. Cephede Necati, Mecliste

Necati, Mes'ul mevkide Necati, sadece azm, kudret, kuvvet vatan muhabbeti ve yüksek bir karkter ifade eden inkılâpçı Necati....

Başvekil söylerken herkes ağlıyordu. Hem de hıçkırık hıçkırık... Gözyaşlarını zapteden gine tek bir kişi vardı: İsmet Paşa. O ağlamıyordu, çünkü yalnız Necati'yi anlatmıyor, Ankaraya hakim bu tepeden onu misal göstererek gençliğe, inkılâbın muhafazası, yükselmesi için muhterem lider tarihî dersini veriyordu.

Talim ve terbiye Reisi Maarif ordusu namına hitabesini irat etmek üzere idi ki, köşeden bir ses duyuldu:

— Necati! Büyük Necati! Hatırlıyor musun! «İzmiredoğru» da ölmek var, dönmek yok diyordun. Dönmedin, fakat öldün!

Bu müessir sesin sahibi İzmirin emektar gazetecisi, «iyi adam» vasfını almağa bihakkin lâyık Nalbantoğlu Hıfzı B. idi.

Cebecinin ilerisinde, inkılâp merkzine hakim bir mevkide, etrafı duvarla çevrilmiş bir aile mezarı. Necati, sevgili annesini iki ay evel buraya gömmüştü. Mezarın etrafına da duvarı kendisi yaptırmıştı.

Dün işte burada, annesinin henüz üzerinde bırakılan çelenkleri kurumamış mezarını yanında kendi de yer aldı.

Büyük Millet Meclisinde Necati Beyin Aziz Hatırasına Hürmet

T. B. M. M. dün (5/1/929) Rafet Beyin riyasetinde toplanmıştır.

Rafet Bey celseyi açar açmaz şu beyanatta bulunmuştur:

— Çok kıymetli maarif Vekilimiz Necati B. vefat etmiştir. İstiklâl ve teceddüt mücadelelerinin hemen her safhasında daima ön safta olarak kahramanca, muvaffakiyetkârane bir surette çalışmış olan bu genç, dinç, faal, civanmert arkadaşımızın ufulü ebedisinden dolayı dilhunuz. Meclisi âliye Divanı Riyaset namına arzı taziye ediyorum. Ve bu kıymetli arkadaşın hatırasına hürmeten bir dakika ayakta durulmasını arz ediyorum.

Bir dakika ayakta durulmuştur.

Emin B. (Eskişehir)—mîlî birmatem denecek derecede bütün milletin kalbine girmiş ve herkesi ağlatmış olan Necati B. hakkında hepimizin aynı hisle mütahassis olduğu muza şüphe yoktur, ancak bendeniz vazifei ihtiram ve teessürümü bu kürsü milletten de ifade etmekten men'i nefs edemedim. Necati Beyin muttasıf olduğu lâıyk olduğu hürmetli vasıfların esnâ defninde Başvekil pş.Hz.vuzuhla ifade buyurdular. Necati Beyin bendenizin bilhassa

meftun olduğum birkaç vasfını arz ve zikredeceğim. Hissi vefa, Nerede bir zulmet varsa zulmet başına geçerse nur yaratmak, yaratıcı bir kuvvet olmak. Bendeniz ne vakit devletin işlerinde fazla bir hareket hissederseniz uzakta kendi kendime Necati Beyin elini temsil eder ve onunla müteselli olurum.

Necati B. kadar lidelerine, kabinesine, fırkasına ve arkadaşlarına kendini sevdirmiş ve bütün milleti kendisi için ağlatmış bir Türk evlâdının gaybubeti de bir fayda olmuştur ki o da milletin kadirşinas olduğunu bir defa daha tebarüz ettirerek memlekete ve millete bir hizmet etmiştir. Türk milleti inşaallâh Necati gibi evlâtlar yetiştirir. Ancak Necati Beyin Hal ve tavrı böyle yaratıcı olan kutreti kendisinin muazzam ve fedakârane sevgisi öldükten sonra ebediyen yaşayacak ız bırakacak vaz ve halü hareketi kalanlar için bir nümune olmağa şayandır. Kendisini hürmetle huzuru celilinizde takdis ederim.

(İştirak ederiz sesleri)

Kâmil B. (İzmir) — Maarif Vekili Necati Beyin Henüz genç ve daha çok hizmet edeceği bir sırada aramızdan gaybubeti, kalbimizde derin teessürler hü-

sule getirmiştir. Merhum tam manasile bir insandı: vefa, onun şahsında tecessüm etmiştir bütün hayatında tanıştığı, görüştüğü adamlara candan muhabbet ve merbutiyet gösterir ve her fırsatta bu merbutiyet ve muhabbetini ispat ederdi. Merhumun evsaf ve mezasını daha pek yakından bilen İzmir muhiti onun vefatile ağlamış, matem tutmuştur. Necati, bu büyük Millet Meclisinin bütün devrelerinde çok kıymetli bir uzuv olarak bulunmuş, büyük liderimizin çizdiği reha ve inkilâp yollarında yürüyen evlâtların en önünde gitmiştir. Bu itibarla Ulu Gazimizin' yüksek fırkamızın, Büyük Meclisin ve bütün milletin merhum hakkında gösterdiği teessür, pek yolundadır.

Makamı riyasetin işaretine tebaan ben de bu kürsüden merhumun hatırasını taziz ve meclisi âliyi taziye ederim.

İstanbul meb'usu Nuretin Ali B. şu tavrı vermiştir:

“Çok kıymetli arkadaşımız merhum Maarif vekili Necati B. ef. nin muazzaz hatırasına hürmeten bütün celsenin tatilini teklif ederim.

Takrır kabul olunarak celse tatil edilmiştir.

Dün de yüzlerce kişi, yüzlerce takdîrkâr aynı toprağı ıslattılar. Ağlayanlar içinde Necati'nin gönül verdiği Türk inkilâbının alemdarları da vardı.

Bir kaç kürek toprak, üzerine siyaah kordelâli çelenkler bırakıldı. Mezarın başında son saniyeye kadar kalan Kâzım ve İsmet ve Fevzi paşalar ve vekil arkadaş-

ları hürmetle eğilip aziz ölüyü mezarında son defa selâmladılar.

Ve böylece Necati Ankaraya hakim bu tepede ebediyen yaşamak üzere bırakıldı. Ölüm, onun sadece kuvvet ve hayat ile şahsiyeti yanında çok zavallı kaldı.

Necati, düne kadar mefkûreci, bir inkilâpçı idi. Dünden itibaren de burada inkilâbın bir nöbetçisi olarak kaldı...

İstanbul, İzmir gibi büyük şehirlerimizden başka memleketin her tarafından gelen haberler büyük ölünün matemini anlatıyor.

Bu sayfalarda tespit edilen hatıralar aziz ölüye karşı duyulan muhabbetin naçiz birer gölgesidir. Necatinin büyük hatıraları bütün vatan ve bütün bir milletin kalbidir.